

Szeptember 17-től Képzőművészeti világhét

A gyermekek nemzetközi éve jegyében az idén szeptember 17. és 22. között ötödik alkalommal rendezik meg a képzőművészeti világhét magyarországi eseménysorozatát — jelentették be szerdán, tegnap a Múcsarnokban tartott sajtótájékoztaton.

Az események központi gondolatául ezúttal „A gyermekek világa” jelmondatot választották, s ezt — a leg-

ifjabbak vizuális nevelését, a gyermekek képi kultúrájának gazdagítását — célozza az idei világhét valamennyi rendezvénye. Az eseménysorozat központi megnyitó ünnepségének színhelye a Múcsarnokban lesz. „A gyermek világa” című tárlaton gyermekek és művészek mutatkoznak be együtt, társalkotóként. A világhét ideje alatt országszerte számos településen rendeznek kiállításokat, ankétokat.

Nívódíjak

A Kulturális Minisztérium nívódíjjal jutalmazta az elmúlt színházi évad két operaházi produkcióját: Balassa Sándornak, a Magyar Rádió felkérésére írt „Az ajtón kívül” operája színpadi ösbemutatóját, és a Così fan tutte Mozart-opera felújítását. Nívódíjat kapott a Balassa-opera 25, a Mozart-felújítás 21 közreműködője — szereplők, rendezők, díszlet- és jelmeztervezők, korrepetítorok —, valamint az Operaház énekkarának 72 és zenekarának 127 tagja.

A díjakat szerdán, az Operaház vörös szalonjában Mihály András, a Magyar Állami Operaház igazgatója nyújtotta át.

Isti, a rendező

Mrozek színlírai Tanácsa az elmúlt színiévad slágere volt. Rendezőjét, Paál Istvánt, több sajtókritika, öszszeszedő értékelés, az ország legjobb rendezőjeihez sorolta. Nem holmi revelatív buzgalommal, inkább a még mindig fiatal művész eddigi ténykedéseinek természetesen és immár elhallgathatatlan summájaként.

A színlírai rendezője érdekes interjút adott az egyetemi újság májusi számának, ahol beszélgetőpartnerre földezte a JATE-klub egyik meghívójára írt sorait: „A mai napig Szegeden van egyetlen bejelentett lakásom. Az egyetlen viszonylagosan biztos pont csavargásaim, vándorlásaim és hányódásom összevisszaságában: az otthonom.” Ez utóbbi szó csupa nagybetűvel. Pár kiragadott részlet még Paál István szavaiból. „En abban a színházban hiszek, amit az egyetemi színpad is igyekezt megvalósítani: az etikus színházban. Úgy gondolom, csak azoknak az embereknek van joguk odaállni a színpadra, erre a szent tere, csak azok vállalhathatják ezt a szent processzust, akik emberszabású emberek, akik legalább olyan, vagy talán még magasabb szinten élnek életet, mint azok, akiket megjelentetnek. Színescentrikus rendező vagyok, azt vallom, a színész egyenrangú alkotótárs. Gyűlölöm a rendezői-vezetői terrort, mert megfélemlítéséggel dolgozni nem lehet... An-nak idején nem akartam Szegedről elmenni, de úgy éreztem, el kell mennem... Ha megkérdeznék, újra kezdeném-e, nemmel felelnék. Nem kezdeném újra, mert felnőttem, emberré, művésszé válásom iszonyú sok csalódásba, szenvedésbe került. Kicsit fáradt és keserű lettem ettől, de nem cinikus... Ajánlatot kaptam Szeged város és színháza vezetőitől a főrendezői munkakör betöltésére. Megköszönve az

ajánlatot, mégsem fogadtam el, mert Szeged és Pécs után Színlíraiban kaptam először tökéletes bizalmat, a városból és színházról egyaránt. E bizalom olyan meggyőző számomra, hogy még ily »vonzó« ajánlattal sem cserélem fel...”

Az egyetemen csak így szólítottuk. A színház megszűnt misszionáriusaként lebegett a folyosókon, mint valami avantgard Don Quijote. A rivaldák búvóküldetésében elszedültek a színpadra, ahol kezdetben csak belterjes, később egyre zavarosabb előadásokkal toboroztak híveket — maguknak és az amatőr színjátszónak. Isti hamar rátette az életét. Ment neki a történelem is (Wittman professzornál azon kevesekhez tartozott, akik egy délelőtti két jelest takarítottak be), mégis odahagyta a történelmet, csak a magyart őrizte meg, vállalta a kilitástalanságot, hogy tanári pályán helyezkedhessen el, hiszen ebből a két szakból is, a magyar-történelemből is, Tiszát lehetett rekeszteni a végzősökkel. Már akkor leendő hivatására, a színházra gondolt. Lényegében fölégetve hamar a biztosabb egzisztenciát kínáló pedagógusi pályát, ő tudja — méregette néhány évfolyamtársunk hiteltelenedően, sandán.

Tavaly nyáron a szabadtérin futottunk össze. Hűvös volt, kímért, nehezen, lassan oldódó. Fájó emlékeket, mély sebeket hordott belől, nem is szívesen beszélt róla. Csak most augusztusban, hogy randevúra vártam a Virág teraszán, ahol hirtelen jött zápor rebbentette szét a vendégeket, s az eső elálltával majdhogynem kettesben maradtunk, félíg ázótt verebek: most tudtam meg magam is, miféle misztikus kód burkolja alakját. Még mindig, annyi év után, ebben a városban.

A tények makacs dolgok. Hagyjuk hát az indulatokat elúszni az árral, maradjunk a tények horgonyánál. Isti 1969–71. között segédrendezett a Szegedi Nemzeti Színházban. Csoda-e, ha előbb-több önálló munkára, feladatra vágyott? Szándékát jelezte a vezetőségnek, de az igazgató Gircz Mátyás, a főrendező Sándor János jelenlétében, előbb a fejét csóválta, majd később sem bízta, mi több, rövid szóváltás után kerekén eltávolította. A hivatásokak tabójából. Nem annyira a rendezői diploma híján, inkább mert akkortájt lobbant újra az a bizonyos alkotni-

liktus az egyetemi színpad elszívó hatásáról. Miszerint ugyanis a szegedi felsőiskolások azért nem járnak színházba, mert nekik a saját színpaduk kínál szellemi táplálékot. S ezen a színpadon érdekelt volt Isti is. Olyannyira, hogy legényes búcsút intve a profiknak, bőséges és látványos sikerrel kárpótolta magát az amatőrökkel. Felfigyelt a szakma, országos, sőt nemzetközi hírnévre tett szert a Szegedi Egyetemi Színpad. Ahány fesztiválon elindultak, nyertek, a közönség zárandokolt előadásaira, egy-egy estjük valóságos ünnepszámba ment. Istire is nagyobb fény hullt, az országos kritikák kitüntető jelzőkkel máltázták rendezéseit.

A paradicsomi állapot pedig tartott egészen addig, míg elvi és gyakorlati elmentmondások buzgárai nem patakzottak föl a színpad tevékenysége körül. Szigorúan a tényeknél maradván — az egykori vita újjáélesztése értelmetlenül meddő — annyit erről csupán, a kifogások, hogy „avantgarde és progresszív jelzők helyett tanácsosabb a szocialista színház kifejezést használni” meglehetősen képlékeny és elvont ellenérvek, míg e fogalmak (Isti bevalott és azóta bizonyított rendezői gyakorlatában) egymást nem kizáróak, ellenkezőleg. Tény tehát továbbá, miután Isti „úgy érezte, el kell mennie”, Pécsről megkedvező ajánlatot kapott — nem utolsággal a szegedi egyetemiekkel kivívott rangja okán —, előbb vendégként, majd in statu, leszerződött a Mecsek aljára. Hivatásos színházba. Camus Caliguláját és Jarry Űbű királyát rendezte visszhangosan, olyan darabokat, melyektől régóta fázott a szakma, s ugyanezt a bátor színházat folytatta két esztendővel későbbi állomásán, Színlíraiban is, ahol jelenleg vezető rendezője az ország egyik vezető társulatának. A lengyel dráma magyarországi dekádjának vizsionásaképpen lezajlott magyar drámai ciklusban például egyetlen hazai vendégrendezőként delegálta a minisztérium Lengyelországból.

Az esőfelhők tovaszálltak, nyirkos meleg ülepedett vissza a Virág sátorotói alá. A placra színészek keveredtek be, a szabadtéri játékokon vendég szereplők, délutáni kávéra, frissítőre. Oda-odakeringöztek asztalunkhoz, Isti üdvözlölni, akiről egyébként is tudtam, népszerű a színészvilágban.

„Túl sokat fecceltem bele — sóhajtott — kádenciaképpen —, mindent, amit elrontottam, ami zátonyra futott az életemben. Érthető, ha a jövőmmel nincs jogom kísérletezni tovább.”

Azzal búcsúztunk, persze, érthető. Legfeljebb faramucidolog az egészben; hogy mióta is rágódunk a csontokon, a város eltékozolt szellemi exportján? S végtére Isti esete messze nincs egyedül azok figyelemzítő példájával, akiknek egy házzal odébb kellett állniuk ahhoz, hogy képességeik idelátsszanak.

Nikolényi István

Buszok Tanzániának

Újabb negyven csuklós Ikarus autóbusz, továbbá szervizberendezések és pótalkatrészek szállításáról írtak alá szerződést a MOGÜRT és a tanzániai UDA

közlekedési vállalat képviselői. E megállapodás is kifejezi, hogy a korábban szállított magyar autóbuszokkal elégedettek a tanzániai rendelők. (MTI)

Elnökségi ülés a városi népfőntnál

Kihelyezett elnökségi ülést tartott tegnap, szerdán a Házias Népfőnt városi bizottsága a Vas- és Fémipari Szövetkezetben, Hofgesang Péter alelnök elnöklétével. Ott volt Illés Tóth István, a városi pártbizottság munkatársa is.

Az elnökség tagjai az üzemlátogatás után meghallgatták Horváth Jánosnak, a KISZÖV elnökének tájékoztatóját a szegedi szövetkezet tevékenységéről. Többek között elmondta, hogy a 29 ipari szövetkezet fontos szerepet tölt be a lakosság iparcikkkel való ellátásában, segít a fogyasztók igényeinek kielégítésében, a belföldi áruk választékának bővítésében.

Különösen a hiánycikkek főlészámolásában érték el jelentős eredményt a szegedi szövetkezetek ebben az öt éves tervben: enyhítették a kályhacső hiánya miatti gondokat, bővült a kínálat a kozmetikai és autópótlási cikkek körében, többféle női táska, bunda közül választhatnak a belföldi vásárlók is. A lakosság közvetlen szolgáltatását is szem előtt tartva, új szolgáltatási formák alakultak ki: bevált a KOMFORT szövegírási „hozom-vi-szem” módszere, az elektromos ipari szövetkezet becsújtó hálózatának fejlesztése.

Az elnökségi ülés hozzászólásokkal zárult.

Kukorica-termelés — homokon

Homoki kukoricatermesztési bemutatót tartottak tegnap, szerdán Ásotthalmon. A rendezvényen megjelent Keresztúri Istvánné, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának munkatársa. Sibalin Antal, a Bajai Kukoricatermesztési Rendszer igazgatója tartott bevezetőt. Az ország homoktalajú területeiről, Somogy megyéből, a Nyírségből, a Duna-Tisza közéről összegyűlt szakemberek megtekintették a tápanyagkísérleteket, 23 kukorica- és két napraforgófajta kísérleti területeit.

A rendkívül alacsony humusztartalmú talajban is jó eredményeket mutattak az amerikai és jugoszláv fajták, 43–48 mázsa hektáronkénti átlag is előfordul. A Bajai Kukoricatermesztési Rendszer nagy gondot fordít a gyenge termőhelyi adottságú területek fejlesztésére. Ebbe a programba illeszkedik a sikeres ásotthalmi bemutató is.

Árdrágítók bíróóság előtt

A vásárlók megkárosítása és árdrágítás miatt állt a bíróság előtt a 32 éves Petrovitz Jusztián, Szeged, Sándor utca 35., a 31 éves Petrovics Rudolfné (Oláh Katalin) és a 34 éves Petrovics Rudolf, Szeged, Hajlat utca 3/A alatti lakos. A három vádlott közül az első az üllési ÁFESZ presszójának vezetője, bátyja és sógora helyettese volt. Tavaly októberben vették át az előző személyzettől a munkát. Feltehetően azzal a szándékkal, hogy rövidesen nagy haszonra tesznek szert.

Módszereik voltak: a literes márkás üvegekbe maguk gyártotta szörpöt töltöttek. Az üveget lezárva, az üdítő eredeti MÁRKA-ként értékesítették. A feketét az előírtánál jóval kevesebb kávéból főzték. 1978 szeptemberében a kötelező fogyasztás fejében járó ételt és italt nem szolgáltatták fel a vendégeknek. A különböző trükkökkel, január végéig 8 ezer 537 forintot kárt okoztak. A presszóban szervezett rendezvényeken az olcsóbb virsli drágább áron adták el. A borok közül több fajtat, a pálinkát, az olcsó vermutot és a kommersz rumot a hatósági árnál magasabb áron értékesítették. A Tokaji Szamorodnit például aszúként számolták fel. Az árdrágítással 3 ezer 739 forintot haszonra tettek szert.

Ügyükben először a Szegedi Járásbíróság ítélt. Petrovitz Jusztiánt hat hónapi — két évre felfüggesztett — szabadságvesztésre, s 10 ezer forint pénzbüntetésre ítélték. A másod- és harmadrendű vádlott büntetését négy hónapi — két évre felfüggesztett — szabadságvesztésben, s öt-öt ezer forint

pénzbüntetésben állapították meg. Az ítéletet a megyei bíróság jogerőre emelte.

Itt az új telefonkönyv

Talán a babiloni fogságban senyvedő zsidók epekedtek úgy a Messiáért, ahogyan a szegediek várták az új helyi telefonkönyvet. Sokáig, mint tudjuk, használható névsor is hiányzott és telefonálni sem lehetett. Később, a szegedi új telefonközpont munkába állása lehetővé tette a gyors kapcsolást, ha előtte volt türelmünk megkeresélni azt a számot, amelyet hívnunk akartunk. Titkárnők öszültek bele, adminisztrátorokat vert ki a hideg verejték, ha egy délelőtti nyolc-tíz számot be kellett hozniuk. S im, végre megszületett! Az Athenaeum Nyomdában készült, három délföldi megyének szóló lajstrom impresszuma szerint: Kiadó a Szegedi Posta-igazgatóság, a szerkesztőség címe Budapest, Pf. 4. 1364.

Kíváncsi, mondhatnánk örömmel lapozgattam a 360 oldalas érdekes és főleg igen hasznos kiadványban, amely ábecsörrendben tartalmazza Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye telefon-előfizetőinek névsorát. Azoknál a városoknál, ahol ötegyű telefonszámot használnak, a közületi és az egyéni előfizetők adatai külön csoportban szerepelnek. Közli az országos irányítószámjegyzéket, föl sorolja Szeged összes utcaneveit, címzésintéket ismerteti, megmondja, melyek a belföldi távhívások kapcsolt városok és községek. A Részletes tudnivalók cím alatt magyarázza a telefonálás, az üzenetközvetítés, a tudakozódás, a távhívás, a

távíratfeladás, a magnócsatlakoztatás stb. módját, különféle postai díjtáblázatokat közre. A szerkesztők arra is gondoltak, hogy ki-külön is följegyezhesse a számára legfontosabb címeket és számokat, ezért tizenöt oldalt megvonalazottan, üresen hagytak. Külön érdekesség, hogy Szeged és környékének adatait — ez mintegy 70 oldalt tesz ki — a többi től eltérően kék betűvel nyomták.

Azt hiszem, az előfizetők többsége, miután megvásárolja a könyvet, legelőször azt nézi meg, hogy ő, vagy a munkahelye nem maradt-e ki belőle. Magam is ezt tettem, s kerestem Szeged és környékének adatait — ez mintegy 70 oldalt tesz ki — a többi től eltérően kék betűvel nyomták. Azt hiszem, az előfizetők többsége, miután megvásárolja a könyvet, legelőször azt nézi meg, hogy ő, vagy a munkahelye nem maradt-e ki belőle. Magam is ezt tettem, s kerestem Szeged és környékének adatait — ez mintegy 70 oldalt tesz ki — a többi től eltérően kék betűvel nyomták. Azt hiszem, az előfizetők többsége, miután megvásárolja a könyvet, legelőször azt nézi meg, hogy ő, vagy a munkahelye nem maradt-e ki belőle. Magam is ezt tettem, s kerestem Szeged és környékének adatait — ez mintegy 70 oldalt tesz ki — a többi től eltérően kék betűvel nyomták.

„A megjelent adat mindaddig a bejelentett módon szerepel a telefonkönyv minden további kiadásában, amíg az előfizető annak módosítását, vagy törlését írásban nem kéri.” Ezek szerint az előző telefonkönyvben sem létezünk? Nosza, elő az 1972-es kiadás, csak 140 oldalas, már lejáró kötetet. Abban természetesen nem Lapkiadó V., hanem Csongrád megyei Lapkiadó V. ékeskedik, de alatta ott van a Délmagyarország is.

Akkor most kié a hiba? Viszont nem letem magyarázatot arra, hogy ugyanakkor például a Magyar Távirati Iroda, a Kossuth Könyvkiadó kiadta, a Magyar Írók Szövetségének helyi csoportja miért szerepel kétszer is a tekintélyes gyűjteményben.

Ezekről, s az előfizetők által majd később felfedezett hibákról persze még nem dől össze a világ, s bizonyára cukorként fog el a könyvnek mind a 75 ezer példány. A Délmagyarország címet és telefonszámát különben is megtalálja az olvasó lapunk hátsó oldalán. Csúpan azért tettem szót a „eltűnésünkről”, mert a 360. oldalon az összeállítók előre is köszönnek az észrevételekért, amelyeket a következő kiadásnál messzemenően figyelembe kívánnak venni.

Az új telefonkönyv Szegeden valószínűleg szeptember 15-től lesz kapható, 50 forintot áron a standokon, a hírlapboltokban, s az 1. számú postán.

F. N. I.